ECLI:LV:ZRT:2019:1028.C10078717.2.S

Lieta Nr.C10078717
Lietvedības Nr.C0729-19/26

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Bauskā 2019.gada 28.oktobrī

Zemgales rajona tiesa:
tiesnese A.Skulme,
ar tiesas sēdes sekretāri Sk.Šimkevicu,
piedaloties prasītājas Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada administrācija" pilnvarotajam pārstāvim, zvērinātam advokātam Valsts amatpersona un atbildētājam /pers. A/, atklātā tiesas sēdē Bauskā, Zaļajā ielā 12, 2019.gada 30.septembrī izskatīja civillietu Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada administrācija" prasībā pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Bauskas novada pašvaldības iestāde "Bauskas novada administrācija" (turpmāk arī – prasītāja) cēla prasību Bauskas rajona tiesā pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētājs) par zaudējumu piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai zaudējumus 30894,40 *euro* apmērā un visus tiesas izdevumus. Prasījums pamatots ar Darba likuma 50.panta pirmo daļu, 86.panta pirmo daļu, likuma "Par pašvaldībām" 77.panta sesto daļu, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 90.pantu un Civillikuma 1779.pantu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīti šādi faktiskie apstākļi. Starp prasītāju un atbildētāju 2009.gada 19.augustā noslēgts darba līgums Nr.4-11/11, saskaņā ar kuru atbildētājs pieņemts darbā pie prasītājas par Juridiskās nodaļas vadītāju. Juridiskās nodaļas reglamenta 12.1.punktā noteikts, ka nodaļas uzdevums pārbaudīt Bauskas novada domes, tās institūciju, struktūrvienību darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, sniedzot atzinumus par Bauskas novada domes lēmumu, rīkojumu, līgumu u.c. juridiska rakstura dokumentu projektiem, sekojot to atbilstībai normatīvo aktu prasībām, sniedzot atzinumus un priekšlikumus par Bauskas novada domes saistošo noteikumu, noteikumu, nolikumu, lēmumu projektiem, kā arī Bauskas novada domes priekšsēdētāja, domes priekšsēdētāja vietnieka, pašvaldības izpilddirektora un iestādes vadītāja parakstāmo rīkojumu un līgumu projektiem. Reglamenta 12.6.punkts paredz, ka juridiskā nodaļa savas kompetences ietvaros sniedz Bauskas novada domes deputātiem un pašvaldības institūcijām juridiskas konsultācijas un skaidrojumus (t.sk. rakstiskā veidā), kas nepieciešami darba uzdevumu risināšanai. Atbildētāja pienākumos saskaņā ar Juridiskās nodaļas vadītāja Amata apraksta 4.punktu bija nodrošināt saistošo noteikumu, lēmumu, nolikumu un citu iekšējo normatīvo aktu projektu sagatavošanu izskatīšanai Domes komiteju un Domes sēdēs. Savukārt Amata apraksta 8.punkts noteica, ka atbildētāja kā nodaļas vadītāja pienākums ir sniegt atzinumus un priekšlikumus par spēkā esošo Domes saistošo noteikumu, Domes un Administrācijas iekšējo normatīvo aktu atbilstību ārējiem normatīviem aktiem.

[1.2] Bauskas novada dome 2014.gada 18.septembrī pieņēma lēmumu „Par ierosinājumu atbrīvot no amata Vecsaules pagasta pārvaldes vadītāju /pers. C/". Lēmumā secināts, ka Vecsaules pagasta pārvaldes vadītāja /pers. C/ nav pildījusi normatīvajos aktos un darba līgumā noteiktos pienākumus, kas novedis pie darba devēja uzticības zaudēšanas, kā arī kaitējuma nodarīšanas Bauskas novada pašvaldības reputācijai (Darba likuma 101 .panta pirmās daļas 2.punkts).

[1.2.1.] /pers. C/ 2014.gada 15.oktobrī iesniedza Bauskas rajona tiesā prasību pret Bauskas novada domi par atjaunošanu darbā un samaksas par piespiedu darba kavējumu piedziņu un Bauskas rajona tiesa ar 2015.gada 13.marta spriedumu /pers. C/ prasību apmierināja daļēji, atzīstot par spēkā neesošu Bauskas novada domes 2014.gada 18.septembra uzteikumu par darba tiesisko attiecību izbeigšanu un ar tiesas spriedumu izbeigusi darba tiesiskās attiecības. Par labu /pers. C/ piedzīta atlīdzība par piespiedu darba kavējumu par laika periodu no 2014.gada 18.septembra līdz 2015.gada 13.martam 6801,41 *euro*, atskaitot nodokļus. No Bauskas novada domes par labu valstij piedzīti tiesas izdevumi kopējās summas 516,75 *euro* apmērā.

[1.2.2.] Ar Bauskas rajona tiesas 2015.gada 27.marta papildspriedumu, no Bauskas novada domes par labu /pers. C/ piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi 1000 *euro* apmērā. Spriedumi tika pārsūdzēti un ar Zemgales apgabaltiesas 2015.gada 25.jūnija spriedumu /pers. C/ prasība tika apmierināta. No Bauskas novada domes par labu /pers. C/ piedzīta atlīdzība par darba piespiedu kavējumu 10567,48 *euro*, ieturot no šīs summas likumā paredzētos nodokļus, piedzīti izdevumi advokāta palīdzības apmaksai 1500 *euro*, kā arī valsts ienākumos valsts nodeva 629,81 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 14,30 *euro* apmērā. Zemgales apgabaltiesa spriedumā cita starpā norādījusi, ka Bauskas novada dome pieļāvusi būtisku likuma pārkāpumu, nenoskaidrojot, vai /pers. C/ ir arodbiedrības biedre un bez jebkāda pamatota iemesla ignorējusi /pers. C/ paziņojumu par to, ka /pers. C/ sastāv arodbiedrībā, un izbeigusi ar /pers. C/ darba attiecības. Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka lietā ir pierādīts, ka /pers. C/ ir arodbiedrības biedre.

[1.2.3.] Bauskas novada dome 2015.gada 12.augustā iesniedza kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Civillietu departamentam par Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu nama 2015.gada 25.jūnija spriedumu un Augstākās tiesas Civillietu departaments 2016.gada 2.februārī atcēla Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu nama 2015.gada 25.jūnija spriedumu un nodeva lietu jaunai izskatīšanai. Civillietu departaments secināja, ka apelācijas instances tiesa pareizi atzinusi, ka Bauskas novada domes 2014.gada 18.septembra lēmums ir darba devējas uzteikums darba tiesisko attiecību izbeigšanai pēc Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punkta, šo tiesas atzinumu neviena no pusēm nav apstrīdējusi. Tāpat secināts, ka Bauskas novada domes 2014.gada 18.septembra lēmums kā uzteikums stājās spēkā 2014.gada 18.septembrī, ar uzteikuma izsniegšanu tika izbeigtas darba tiesiskās attiecības starp /pers. C/ un Bauskas novada domi. Zemgales apgabaltiesa, atkārtoti izskatot lietu apelācijas kārtībā, 2016.gada 29.martā atzina

par spēkā neesošu Bauskas novada domes 2014.gada 18.septembra uzteikumu par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar /pers. C/ un izbeidza darba tiesiskās attiecības starp Bauskas novada domi un /pers. C/. No Bauskas novada domes par labu /pers. C/ piedzīta atlīdzība par piespiedu darba kavējumu par laika periodu no 2014.gada 19.septembra līdz 2016.gada 14.martam 21978,11 *euro*, ieturot no šīs summas likumā paredzētos nodokļus. Tāpat no Bauskas novada domes par labu /pers. C/ piedzīti ar lietas vešanu saistītie izdevumi 1500 *euro*, bet valsts ienākumos piedzīti tiesas izdevumi 985,04 *euro* apmērā.

Zemgales apgabaltiesa atzina, ka Bauskas novada domei bija pamats uzteikt darba līgumu /pers. C/, vienlaikus norādot, ka darba devējs nav ievērojis likumā noteikto darba līguma uzteikšanas kārtību, kas atzīstams par būtisku likuma pārkāpumu un dod pamatu darba līguma uzteikuma atzīšanai par spēkā neesošu.

[1.2.4.] Bauskas novada dome 2016.gada 12.maijā iesniedza kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Civillietu departamentam, bet ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 30.jūnija rīcības sēdes lēmumu atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību.

[1.2.5.] Ar Bauskas rajona tiesas 2017.gada 8.maija spriedumu no Bauskas novada domes par labu /pers. C/ piedzīta atlīdzība par piespiedu darba kavējumu 4159,54 *euro*, tiesāšanās izdevumi EUR 400 *euro* un tiesas izdevumi valsts nodeva 408,01 *euro* apmērā par laika periodu no 2016.gada 14.marta līdz 30.jūnijam. Pavisam kopā strīdā ar /pers. C/ no Bauskas novada domes piedzīti 30894,40 *euro*.

[1.3.] Prasībā norādīts, ka atbildētājs ir atbildīgs par zaudējumu nodarīšanu darba devējam – Bauskas novada domei – kā prasītājas Juridiskās nodaļas vadītājs un pilnvarotais pārstāvis, jo viņš nav ar pienācīgu rūpību veicis savus darba pienākumus, vadot un konsultējot darba līguma uzteikuma /pers. C/ procesu, nav rūpīgi un ar pienācīgu atbildību apsvēris nepieciešamību turpināt tiesvedības procesu minētajā civillietā, bet to turpinājis, kā arī pārliecinājis Bauskas novada domes vadību un deputātus šo tiesvedību turpināt, lai gan apelācijas instances tiesas spriedumos bija skaidras norādes par normatīvo aktu pārkāpumiem no Bauskas novada domes puses. Šīs norādes, ka arī fakts, ka turpinoties tiesvedībai, /pers. C/ darba piespiedu kavējums turpinās, līdz ar to pieaug atlīdzības summa /pers. C/ par darba piespiedu kavējumu, bija pietiekošs pamats tiesvedības neturpināšanai, tādējādi izvairoties no izdevumiem, kas jāmaksā no Bauskas novada pašvaldības budžeta līdzekļiem. Tie vērtējami kā zaudējumi Bauskas novada pašvaldībai. No minēto tiesu spriedumos konstatētā redzams, ka Bauskas novada dome, izbeidzot darba tiesiskās attiecības ar /pers. C/, nav ievērojusi Darba likuma 101.panta sestās daļas noteikumus, pienācīgā kārtā nenoskaidrojot, vai /pers. C/ ir arodbiedrības biedrs. Lai gan Bauskas rajona tiesa savā 2015.gada 13.marta spriedumā norādījusi, ka piedod ticamību tam, ka Bauskas novada domes darbinieki mutiski centušies noskaidrot, vai /pers. C/ ir arodbiedrības biedre, uz ko saņēmuši negatīvu atbildi, tomēr neapstrīdams paliek fakts, ka, uzzinot, ka /pers. C/ ir arodbiedrības biedre, darba devējs uz to nekādi nav reaģējis un arodbiedrībā nav vērsies, kas tam saskaņā ar likumu būtu bijis obligāti jādara.

[1.3.1.] Darba likuma 101.panta sestās daļas normā ietvertais regulējums, kurš paredz darba devējam pienākumu noskaidrot, vai darbinieks ir arodbiedrības biedrs, pastāv desmitiem gadu, tāpat kā princips, ka darbinieku nevar atbrīvot no darba bez arodbiedrības piekrišanas. Par šo normu izpratni juridiskajā doktrīnā principiālu strīdu sen vairs nav. Atbildētājam bija pienākums zināt to, ka strīda gadījumā būs jāpierāda, ka darba devējs ir centies noskaidrot par darbinieka piederību arodbiedrībai. Faktiski Bauskas novada dome strīdu ar /pers. C/ zaudēja tā iemesla dēļ, ka nespēja ticami pierādīt, ka ir centusies noskaidrot, vai darbinieks ir arodbiedrības biedrs. Kā norādīts Zemgales apgabaltiesas 2016.gada 29.marta spriedumā, noklausoties Bauskas novada domes 2014.gada 18.septembra sēdes audioierakstu, nekas nav liecinājis par to, ka būtu ievērotas minēto Darba likuma pantu prasības vai arī domes locekļi pirms lēmuma pieņemšanas būtu informēti, ka šādas likuma normas būtu jāpiemēro. Tātad Atbildētājs nav brīdinājis Bauskas novada domes deputātus par to, ka pastāv šādas likuma normas un tās jāievēro, līdz ar to šis jautājums /pers. C/ domes ārkārtas sēdē netika uzdots.

[1.3.2.] Gan pirmās instances, gan apelācijas instances tiesās likts uzsvars uz to, ka mutiskos /pers. C/ izteikumus vajadzēja noformēt juridiski pareizi – rakstveidā. Ja šāda rakstiska noformēšana nenotika brīdī, kad /pers. C/ mutiski izteica apgalvojumu, ka nav arodbiedrības biedre, tad atbildētājam pirms Bauskas novada domes 2014.gada 18.septembra ārkārtas sēdes vajadzēja informēt deputātus par to, ka pastāv šādas likuma normas un jānoskaidro /pers. C/ piederība arodbiedrībai. Kā redzams, tas nav noticis, lai gan atbildētājam saskaņā ar viņa darba pienākumiem bija jāsniedz Bauskas novada domes deputātiem un administrācijas darbiniekiem juridiskas konsultācijas un jāraugās, lai visas darbības attiecībā uz trešajām personām notiktu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

[1.3.3.] Juridiskās nodaļas reglamenta 12.1.punktā noteikts nodaļas uzdevums pārbaudīt Bauskas novada domes, tās institūciju, struktūrvienību darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, sniedzot atzinumus par Bauskas novada domes lēmumu, rīkojumu, līgumu u.c. juridiska rakstura dokumentu projektiem, sekojot to atbilstībai normatīvo aktu prasībām, sniedzot atzinumus un priekšlikumus par Bauskas novada domes saistošo noteikumu, noteikumu, nolikumu, lēmumu projektiem, kā arī Bauskas novada domes priekšsēdētāja, domes priekšsēdētāja vietnieka, pašvaldības izpilddirektora un iestādes vadītāja parakstāmo rīkojumu un līgumu projektiem. Reglamenta 12.6.punkts paredz, ka Juridiskā nodaļa savas kompetences ietvaros sniedz Bauskas novada domes deputātiem un pašvaldības institūcijām juridiskas konsultācijas un skaidrojumus (t.sk. rakstiska veida), kas nepieciešami darba uzdevumu risināšanai.

[1.3.4.] Saskaņā ar Juridiskās nodaļas vadītāja Amata apraksta 4.punktu vadītāja pienākumos ietilpst nodaļai noteiktās kompetences ietvaros nodrošināt saistošo noteikumu, lēmumu, nolikumu un citu iekšējo normatīvo aktu projektu sagatavošanu izskatīšanai domes komiteju un domes sēdēs. Savukārt Amata apraksta 8.punkts noteic atbildētāja, kā nodaļas vadītāja pienākumu, sniegt atzinumus un priekšlikumus par spēkā esošo domes saistošo noteikumu, domes un administrācijas iekšējo normatīvo aktu atbilstību ārējiem normatīviem aktiem. Amata apraksta 10.punkts nosaka atbildētāja pienākumu pārstāvēt domi un/vai administrāciju tiesā un citās tiesībsargājošās iestādēs. Amata aprakstā noteikta atbildība par noteikto uzdevumu kvalitatīvu izpildi, darbības tiesiskumu (29.1.punkts).

[1.3.5.] 2009.gada 19.augustā noslēgtā darba līguma Nr.4-11/11 ar atbildētāju 4.1.punktā noteikts, ka darbinieks ir materiāli atbildīgs par zaudējumiem, kas izpildot darba pienākumus, viņa vainas dēļ radušies darba devējam. Zaudējumi no darbinieka piedzenami Civillikumā noteiktajā kārtībā. Lai varētu prasīt zaudējumu atlīdzību, nepieciešams konstatēt trīs priekšnosacījumus: prettiesisku rīcību, cēloņsakarību un zaudējumu taktu un apmēru. Ņemot vērā augstāk minēto, prasītāja secinājusi, ka atbildētājs, kā prasītājas Juridiskās nodaļas vadītājs, ir veicis prettiesiskas darbības, kas izpaudās kā savu darba pienākumu, kas paredzēti darba līgumā, amata aprakstā un Juridiskās nodaļas reglamentā, nepienācīga izpilde. Atbildētājs ir vainojams savu darba pienākumu nepienācīgā un neprofesionālā izpildē, kā rezultātā, pieļaujot rupju neuzmanību, ar savu darbību nodarījis darba devējam materiālus zaudējumus. Atbildētāja darbības, kas novedušas pie zaudējumu nodarīšanas, izpaužas tādējādi, ka viņš nav pienācīgi un atbilstoši darba likumdošanai veicis nepieciešamās darbības darba tiesisko attiecību izbeigšanai ar darbinieci /pers. C/, gatavojot domes lēmumu par /pers. C/ atbrīvošanu no darba, nav pienācīgā kārtā noskaidrojis, vai /pers. C/ ir arodbiedrības biedrs, kā arī pēc šo juridiski nepareizo darbību veikšanas vēlējies, lai darba devējs vestu tiesvedību.

[1.3.6.] Atsaucoties uz Civillikuma 1645.pantu, prasītāja uzskata, ka atbildētājam kā profesionālam juristam ar pieredzi un ar lielu jurista darba stāžu pašvaldībā, vajadzēja apzināties, ka tiesvedībai ar to argumentāciju, kas tika izmantota, bija nelielas izredzes uz pozitīvu iznākumu. Cēloniskā sakarība ir redzama, ja atbildētājs būtu izpildījis savus amata pienākumus un ievērojis Darba likumu, gatavojot domes lēmumu par darba attiecību izbeigšanu ar /pers. C/, nelabvēlīgās sekas darba devējam nebūtu iestājušās. Zaudējumu apmēru veido naudas summa, kuru Bauskas novada pašvaldība bija spiesta iztērēt, lai segtu tiesas piespriestās naudas summas /pers. C/. Savu iespējamo atbildību atbildētājs ir atzinis, Bauskas novada domes

2015.gada 30.jūlija sēdē, apliecinot gatavību atbildēt gadījumā, ja tiesvedība ar /pers. C/ beigsies nelabvēlīgi.

[2] Atbildētājs iesniedza tiesā paskaidrojumus, kuros norāda, ka prasību neatzīst tālāk minēto apsvērumu dēļ: 1) prasītāja nevar būt lietas dalībnieks, jo Bauskas novada pašvaldība var būt prasītājas statusā, bet ne tās iestāde; 2) atbildētājs nepiekrīt tam, ka zaudējumi Bauskas novada pašvaldībai ir radušies viņa prettiesiskas rīcības dēļ. Lai gan Darba likuma 106.panta sestā daļa noteic, ka pirms darba līguma uzteikšanas darba devējam ir pienākums noskaidrot, vai darbinieks ir darbinieku arodbiedrības biedrs, šī tiesību norma nenoteic, kas tas ir izdarāms rakstveidā. Likumdevējs, tātad nav uzskatījis, ka šī noskaidrošana obligātā kārtā ir veicama rakstveidā, pretējā gadījumā tas skaidri un nepārprotami būtu ierakstīts likumā. Citās Darba likuma normās, piemēram, 102., 106., 113.pantā darba devējam ir noteikts pienākums ar darbinieku kontaktēties rakstveidā. Tātad atbildētāja iespējamā atbildība prettiesiskā, vainojamā rīcībā būtu apspriežama tikai tādā gadījumā, ja viņš būtu rīkojies pretēji tiesību normā noteiktajam; 3) ar Bauskas rajona tiesas 2015.gada 13.marta spriedumu tiesa atzina, ka darba līguma uzteikšanas kārtība attiecībā uz noskaidrošanas pienākumu par piederību arodbiedrībai tika ievērota, taču nepamatoti piemērots Darba likuma 101.panta pirmās daļas 2.punkts. Zemgales apgabaltiesa ar 2015.gada 25.jūnija spriedumu prasību apmierināja, bet Augstākās tiesas Civillietu departaments ar 2016.gada 2.februāra spriedumu šo spriedumu atcēla un nodeva lietu jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai. Zemgales apgabaltiesa ar 2016.gada 29.marta spriedumu prasību apmierināja. Tiesa, pretēji pirmās instances tiesai, atzina, ka nav ievērota darba līguma uzteikšanas kārtība, taču Darba likuma 101 .panta pirmās daļas 2.punkts piemērots pamatoti. No minētā redzams, ka pirmās instances un apelācijas instances tiesas tiesību normas piemērojušas un interpretējušas atšķirīgi, tātad apgalvojums, ka tiesvedības vešana tiesu instancēs, bijusi bezcerīga un bezjēdzīga, nav pamatots. Turklāt, bija jāņem vērā arī tas, ka atbildētājs kā pašvaldības pārstāvis šajā civillietā uzturēja pieteikumu par rakstveida pierādījuma viltojumu; 4) tiek vērsta tiesas uzmanība uz to, ka par vienu no svarīgiem pierādījumiem, kas tika iesniegts civillietā Nr.C10089614 – Latvijas valsts iestāžu, pašvaldību, uzņēmumu un finanšu darbinieku arodbiedrības 2014.gada 13.jūnija valdes sēdes protokola iespējamu viltošanu, Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Bauskas iecirknī ir uzsākts kriminālprocess Nr.11120086316 pēc Kriminālprocesa 275.panta pirmās daļas.

[3] Bauskas rajona tiesā saņemta prasītājas atsauksme uz atbildētāja paskaidrojumiem, kuros norādīti šādi apsvērumi: 1) Bauskas novada pašvaldības tiesības un intereses pārstāv tās izveidota iestāde „Bauskas novada administrācija", kas ir prasītāja šajā lietā. Nav strīda par to, ka prasība pret atbildētāju ir celta Bauskas novada pašvaldības kā publiskās personas interesēs un tās labā. Nav strīda, ka pašvaldība kā tāda ir juridiska persona, taču Bauskas novada pašvaldības pārvaldes juridiskā struktūra, kuras autors ir pats atbildētājs, ir veidota tā, ka Bauskas novada pašvaldība vai dome jebkuras darbības attiecībās ar trešajām personām organizē un izpilda tikai un vienīgi ar Bauskas novada pašvaldības iestādes „Bauskas novada administrācija" starpniecību. Šādu kārtību nosaka Bauskas novada domes 2013.gada 28.novembra saistošie noteikumi „Bauskas novada pašvaldības nolikums" (turpmāk – nolikums), kuros noteikts, ka Bauskas novada administrācija ir patstāvīga pašvaldības iestāde, kas nodrošina domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī tās darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu. Atbilstoši šim nolikumam Bauskas novada administrāciju vada pašvaldības izpilddirektors, kurš kā šīs iestādes vadītājs atrodas domes priekšsēdētāja pakļautībā. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 5.panta otrajā daļā noteikts, ka pastarpinātās pārvaldes iestādes, darbojoties publiskās personas kompetences jomā, pārstāv šo publisko personu. Līdz ar to likums nosaka, ka pašvaldības iestāde rīkojas pašvaldības vārdā un interesēs. Bauskas novada pašvaldība savas tiesības un intereses spēj realizēt vienīgi caur iestādi „Bauskas novada administrācija", jo nedz Bauskas novada pašvaldībai, nedz domei kā tādām nav savu identificējošu rekvizītu, t.i., reģistrācijas numura un norēķinu konta bankā. Vienīgi Bauskas novada pašvaldības iestādei „Bauskas novada administrācija" ir reģistrācijas numurs un norēķinu konts bankā. Vadoties no atbildētāja loģikas, Bauskas novada pašvaldība vispār nevarētu vērsties tiesā nevienā lietā civilprocesuālā kārtībā, jo, kā jau minēts augstāk, tai nav sava reģistrācijas numura un norēķinu konta bankā. Savu civilprocesuālo rīcībspēju Bauskas novada pašvaldība realizē ar pašvaldības iestādes „Bauskas novada administrācija" starpniecību, kura šiem nolūkiem ir izveidota. Ar Bauskas novada domes 2016.gada 27.oktobra lēmumu „Par amatpersonas darbības izvērtējumu", Bauskas novada pašvaldības izpilddirektoram uzdots piedzīt no atbildētāja kā Bauskas novada administrācijas Juridiskās nodaļas vadītāja, pašvaldībai nodarītos zaudējumus. Tādējādi novada dome ir deleģējusi, uzdevusi un pilnvarojusi savā labā un interesēs pašvaldības izpilddirektoru, kurš atbilstoši pašvaldības nolikumam ir iestādes „Bauskas novada administrācija" vadītājs, vērsties tiesā ar attiecīgu prasību pret atbildētāju. Bauskas novada pašvaldības nolikumā paredzēts, ka pašvaldības izpilddirektors, īstenojot Bauskas novada administrācijas vadītāja kompetenci, pieņem darbā un atlaiž no tā Bauskas novada administrācijas darbiniekus. Darba attiecības atbildētājam pastāv ar iestādi „Bauskas novada administrācija", pamatojoties uz darba līgumu. Prasība par zaudējumu atlīdzību ir celta, pamatojoties uz Darba likuma normām, jeb, citiem vārdiem sakot, starp pusēm pastāv darba tiesisko attiecību strīds. Arī Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 19.janvāra spriedumā (lietā Nr.SK.C-473/2011) atzīts, ka pašvaldības iestāde darba tiesisko attiecību izpratnē ir atzīstama par juridisku personu. Prasītājs piekrīt Civiltiesību departamenta judikatūrai, bet nepiekrīt atbildētāja viedoklim un atsaucei uz administratīvo tiesību speciālistu šauro redzējumu; 2) darba devējam bija pienākums darbinieka piederību arodbiedrībai noskaidrot tādā veidā, lai strīda gadījumā piederības noskaidrošana būtu pierādāma. Visdrošākais pierādījuma veids ir dokuments rakstveida formā. Tas minēts gan tiesu praksē, gan juridiskajā literatūrā. Atbildētājs ne pirms, ne pēc domes lēmuma par darba attiecību izbeigšanu, neveica nekādas darbības, lai nodrošinātos ar pierādījumiem par atbrīvojamā darbinieka piederības arodbiedrībai noskaidrošanu; 3) tiesu instanču atšķirīgā tiesību normu interpretācija un piemērošana neatbrīvo atbildētāju no atbildības par zaudējumu nodarīšanu. Prasītāja uzskata, ka atbildētājs ir veicis prettiesiskas darbības, kas izpaudās kā savu darba pienākumu, kas paredzēti darba līgumā, amata aprakstā un Juridiskās nodaļas reglamentā, nepienācīga izpilde. Atbildētājs vainojams savu darba pienākumu nepienācīgā un neprofesionālā izpildē, kā rezultātā, pieļaujot rupju neuzmanību, ar savu darbību nodarījis darba devējam materiālus zaudējumus. Atbildētāja darbības, kas novedušas pie zaudējumu nodarīšanas, izpaužas tādējādi, ka viņš nav pienācīgi un atbilstoši darba likumdošanai veicis nepieciešamās darbības darba tiesisko attiecību izbeigšanai ar /pers. C/ – gatavojot domes lēmumu par /pers. C/ atbrīvošanu no darba, nav pienācīgā kārtā noskaidrojis, vai viņa ir arodbiedrības biedrs, kā arī pēc šo juridiski nepareizo darbību veikšanas vēlējies, lai darba devējs vestu tiesvedību. Atbildētājam, kā Bauskas novada pašvaldības iestādes „Bauskas novada administrācija" Juridiskās nodaļas vadītājam bija pienākums zināt, ka strīda gadījumā būs jāpierāda, ka darba devējs ir centies noskaidrot par darbinieka piederību arodbiedrībai; 4) par arodbiedrības 2014.gada 13.jūnija valdes sēdes protokola viltošanu uzsāktajam kriminālprocesam nav nekāds nozīmes šīs lietas iztiesāšanā, jo /pers. C/ piederība arodbiedrībai ir pierādīta arī ar citiem pierādījumiem – Latvijas valsts iestāžu, pašvaldību, uzņēmumu un finanšu darbinieku arodbiedrības uzskaites kartīti un AS "SEB banka" arodbiedrības konta pārskatu, par kuru patiesīgumu strīda nav un nav bijis.

Sakarā ar tiesu reformu no 2018.gada 1.marta civillieta nodota izskatīšanai Zemgales rajona tiesā.

[4] Prasītājas, Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada administrācija", pilnvarotais pārstāvis, zvērināts advokāts Valsts amatpersona (turpmāk – prasītājas pārstāvis), tiesas sēdē prasību uzturēja uz tajā norādītajiem pamatiem un apmērā. Paskaidroja, ka prasītājai bija tiesības un pienākums celt prasību pret atbildētāju, jo starp pusēm pastāvēja darba tiesiskās attiecības. Bauskas novada pašvaldība ir viena no pašvaldībām Latvijā, kurai nav sava reģistrācijas numura un rekvizītu. Tādējādi, viss, ko prasītāja veic, tiek darīts, atbilstoši nolikumam, Bauskas novada domes vārdā un interesēs. Atsauksmē argumentēts, kāpēc prasītāja ir iestāde, nevis abstrakta dome. Uzsvēra, ka prasība nav par tiesvedības (starp Bauskas novada pašvaldību un /pers. C/, par viņas atbrīvošanu no amata) pārvērtēšanu, bet izvērtējams jautājums par to, vai atbildētājs, kā pašvaldības darbinieks, ir pildījis savus darba pienākumus, atbilstoši darba līgumam un normatīviem aktiem. Lēmumu par /pers. C/ atbrīvošanu no amata, Bauskas novada dome pieņēma koleģiāli, bet tā projektu gatavoja atbildētājs, atbilstoši saviem pienākumiem. Atbildētājs bija tā persona, kura piedalījās domes sēdēs un lika priekšā deputātiem sagatavoto lēmumu.

[4.1.] Bauskas novada domes 2016.gada 27.oktobra lēmuma "Par amatpersonas darbības izvērtējumu" pirmā punktā ir atcelts domes 2016 gada 3.augusta ārkārtas sēdes lēmums "Par amatpersonu darbības izvērtējumu", kurā tika atzīts, ka Bauskas novada pašvaldības amatpersonu darbībās, pildot amata pienākumus, nav konstatējamas darbības, kas novedušas pie zaudējumu nodarīšanas. Pēc prasītājas pārstāvja rīcībā esošās informācijas, pašvaldības deputāti atkārtoti pieprasīja vērtēt amatpersonu darbību, tādēļ speciāli tika izveidota komisija, kas sagatavoja atzinumu, uz kura pamata pieņemts Bauskas novada domes 2016.gada 27.oktobra lēmums. Atbildētāja vaina jau neizriet no komisijas atzinuma, bet no faktiskiem apstākļiem.

[4.2.] Atbildētājs, atbilstoši sava amata pienākumiem, ir atbildīgs par domes lēmuma projekta tiesiskumu. Tas noteikts amata aprakstā un Juridiskās nodaļas nolikumā. Protams, ka gala lēmumu pieņem dome, tomēr dome sastāv no dažādiem cilvēkiem, kuri arī var nebūt juristi, tāpēc jau ir noteikta šāda kārtība. Juridiskā nodaļa, kopā ar tās vadītāju, kuram ir pienākums sagatavot, vai, vismaz, izskaidrot domei, ko tiesību norma paredz un kas jāņem vērā, pieņemot lēmumu. Konkrētajā gadījumā lēmums tika pieņemts tāds, kāds tas bija sagatavots. No Bauskas novada domes protokola ir dzirdams, ka atbildētājs uzstāj par tiesvedības turpināšanu, jo pašvaldības deputāti bija sliekušies uz to, ka tas nav lietderīgi. Atbildētājs izteicās, ka viņš pats uzņemas atbildību par tiesvedības sekām. Deputāti ņēma vērā atbildētāja viedokli, jo viņa darba pienākumos bija konsultēt pašvaldības darbiniekus juridiskos jautājumos.

[4.3.] Atbildētāja rīcība jāvērtē pēc amata pienākumiem, kas aprakstīti darba līgumā, gan arī noteikti Juridiskās pārvaldes reglamentā. Jāņem vērā, ka dokumentus parakstīja Bauskas novada domes priekšsēdētājs, kurš pēc izglītības ir vēsturnieks, un viņam galīgi nav zināšanas par tieslietām. Līdz ar to viņš paraksta tādus dokumentus domes vārdā, kādus viņam liek priekšā atbilstoši kompetentās personas, konkrētajā gadījumā – juristi. Atbildētājs bija vienīgais pašvaldības pārstāvis, kurš pārstāvēja pašvaldību, veda lietu tiesā, visi jautāja pēc viņa viedokļa, kuru viņš arī pauda. Nevienā brīdī atbildētājs pats nav ierosinājis, ka vajadzētu mest mieru šai tiesvedībai, bet tieši pretēji, tas ir arī fiksēts audioierakstā, viņam bija pārliecība, ka tiesvedība ir jāturpina. Faktiski, tas arī bija šis iemesls, ka pašvaldības deputāti lēma par to, ka atbildētāja darbība ir izvērtējama dēļ tā, ka šī tiesvedība noveda pie zaudējumiem. Pašvaldības deputāti uzticējās atbildētāja viedoklim, uzstājībai un lēma par šīs tiesvedības vešanu. Ņemot vērā, ka rezultāts bija pilnīgi pretējs gaidītajam, dome lēma, ka šajā gadījumā atbildētājs ir atbildīgs par to, ka pašvaldībai jācieš zaudējumi.

[5] Atbildētājs tiesas sēdē prasību neatzina un lūdza to noraidīt pilnībā. Papildus paskaidroja, ka prasītāja pārmet un saskata viņa vainu tajā apstāklī, ka lēmuma projekts par /pers. C/ atbrīvošanu no amata nav bijis kvalitatīvi sagatavots. Lēmumu pieņēma Bauskas novada domes deputāti koleģiāli, bet atbildība uzlikta tikai viņam vienam, kā arī tikai viņam tiek pārmests, ka uzstājis un panācis, ka šī tiesvedība tiek turpināta pa visām tiesu instancēm ilgā laika posmā. Pirmās instances tiesā divas liecinieces (abas ar augstāko juridisko izglītību) liecināja, ka jautājums par piederību arodbiedrībai, tika noskaidrots. Šīs liecības kā pierādījumus Bauskas rajona tiesa pieņēma, izskatot civillietu pirmās instances tiesā. Atbildētājs zināja, ka atlaižot darbinieku no darba, ir jānoskaidro, vai viņš ir arodbiedrības biedrs un šis jautājums tika noskaidrots, prasot par to /pers. C/ divu personu klātbūtnē. Pirmās instances tiesa, attiecībā uz /pers. C/ piederību arodbiedrībai, lēma, ka viss ir kārtībā, bet uzskatīja, ka viņas atlaišanas pamats nav pareizi piemērots.

[5.1.] Jautājumā par atbildības uzņemšanos, kas saistīta ar Bauskas novada pašvaldības tiesvedībā zaudētiem finanšu līdzekļiem, atbildētājs paskaidroja, ka nebija deleģēts pieņemt lēmumus, projektus gatavoja visi Juridiskās nodaļas darbinieki, bet viņu darbība netika vērtēta. Atbildībai būtu jāiestājas tad, ja rīkotos ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības, bet atbildētājs uzskata, ka savās darbībās normatīvo aktu pārkāpumus nav pieļāvis.

[5.2.] Atbildētājs bija Bauskas novada domes priekšsēdētāja pilnvarots pārstāvis civillietā ar /pers. C/ un pilnvarā viņam bija dotas tikai pārstāvības tiesības, bet tajā nebija iekļauti speciāli pilnvarojumi, tajā skaitā, pārsūdzēt tiesu nolēmumus. Viņš nav parakstījis ne apelācijas, ne arī kasācijas sūdzības, jo viņam nav bijis šāda pilnvarojuma. Visas pārsūdzības parakstīja Bauskas novada domes priekšsēdētājs. Atbilstoši Bauskas novada pašvaldībā pastāvošai struktūrai un kārtībai, pašvaldības izpilddirektoram, kurš bija ziņotājs par lēmumu, ar kuru /pers. C/ tika atbrīvota no amata, bija tiesības lemt. Šo jautājumu rosināt varēja arī pašvaldības direktora vietniece, pašvaldības dome, kā arī atsevišķi deputāti. Juridiskajā nodaļā, ieskaitot atbildētāju, strādāja trīs darbinieki, kuri gatavoja attiecīgos dokumentus. Konkrētajā gadījumā, projekta sagatavošanā, bija iesaistīta visa Juridiskā nodaļa, bet lēmumu par /pers. C/ atbrīvošanu, pieņēma Bauskas novada dome. Iepriekš minētajām amatpersonām un institūcijām, bija iespēja un tiesības jebkurā brīdī pārtraukt tiesvedību, taču tas netika darīts.

[5.3.] Disciplinārsodi atbildētājam nav piemēroti un darba tiesiskās attiecības starp pusēm tika izbeigtas 2018.gada 12.jūlijā labprātīgi, uz pušu vienošanās pamata, pēc atbildētāja iniciatīvas.

Motīvu daļa

[6] Noklausījusies pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus to kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma pilnībā šādu apsvērumu dēļ.

Neskatoties uz to, ka civilprocesā darbojas sacīkstes princips, attiecībā uz darba strīdiem Darba likuma 125.pants nosaka izņēmumu no tā, proti, darba devēja pierādīšanas pienākumu. Minētais izriet no principa, ka darba devēja un darbinieka savstarpējās tiesiskajās attiecībās darbinieks ir vājākā vai neaizsargātā līgumslēdzēja puse, kas attiecas arī uz lietas izskatīšanu tiesā (*sal. Eiropas Savienības tiesas 2010.gada 25.novembra spriedums (otrā palāta) lietā C-429/09 par lūgumu sniegt prejudiciālo nolēmumu*).

[6.1.] Vispirms izsverams jautājums par prasītājas tiesībām celt prasību pret atbildētāju, jo atbildētājs cēlis iebildumus, norādot, ka prasītāja nevar celt prasību pret viņu, to varot darīt tikai Bauskas novada pašvaldība, savukārt, prasītājas pārstāvis apgalvo, ka Bauskas novada pašvaldība nevar celt prasību, to var darīt tikai prasītāja kā iestāde "Bauskas novada administrācija" Bauskas novada pašvaldības interesēs, jo tieši šādam nolūkam arī tā ir izveidota.

Prasītāja pārstāvja apsvērumu, ka Bauskas novada pašvaldība nevar būt par prasītāju vai atbildētāju, tiesa atzīst par nepamatotu šādu apsvērumu dēļ.

Bauskas novada pašvaldība ir atvasināta publiska persona Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1.panta 2.punkta izpratnē. Tiesa piekrīt atbildētāja viedoklim, ka Bauskas novada pašvaldība var būt prasītāja vai atbildētāja civiltiesiskos strīdos, jo privāttiesību jomā pašvaldībām ir juridiskās personas tiesības. To nosaka likuma "Par pašvaldībām" 4.pants. Līdz ar to prasītājas pārstāvja viedoklis, ka Bauskas novada pašvaldība nevar būt prasītāja, atzīstams par nepamatotu.

Atbildētāja apsvērumu, ka iestāde "Bauskas novada administrācija" šajā lietā nevar būt prasītāja, jo tā nav juridiska persona, tiesa atzīst par nepamatotu šādu apsvērumu dēļ.

Bauskas novada domes izveidotā iestāde "Bauskas novada administrācija", nodrošina domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī tās darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu saskaņā ar Bauskas novada domes apstiprināto nolikumu un strīdos var pārstāvēt Bauskas novada pašvaldību tās vārdā.

Konkrētajā gadījumā prasība celta par tādu zaudējumu piedziņu, kuri radušies prasītājai darba tiesisko attiecību laikā ar atbildētāju. Atsauksmē uz atbildētāja paskaidrojumiem, prasītāja arī norāda, ka prasība celta, pamatojoties uz Darba likuma normām un starp pusēm pastāv strīds, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām.

Lietā ir iesniegts pierādījums par to, ka pušu starpā 2009.gada 19.augustā noslēgts darba līgums Nr.4-11/11 (lietas 13.-15.lapa) un atbildētājs

pieņemts darbā pie prasītājas par Juridiskās nodaļas vadītāju (profesijas kods 1231 13) uz nenoteiktu laiku, pakļaujoties darba devēja kārtībai un darba devēja rīkojumiem.

Līdz ar to iestāde "Bauskas novada administrācija" kvalificējama kā darba devējs Darba likuma 4.panta izpratnē, šādu statusu tā ieguvusi, noslēdzot darba līgumu ar atbildētāju, tādēļ strīdos, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, kuros prasītāja ir darba devējs, iestāde "Bauskas novada administrācija", kas ir reģistrēta kā nodokļu maksātājs Valsts ieņēmumu dienestā, var būt gan prasītāja, gan arī atbildētāja Civilprocesa likuma izpratnē.

[6.2.] No noslēgtā darba līguma konstatējams, ka atbilstoši līguma 3.1.punktam, atbildētājs apņēmās savlaicīgi un kvalitatīvi veikt viņam uzticētos pienākumus saskaņā ar Reglamentu un amata aprakstu, kā arī darba līguma 4.punktā noteikta atbildētāja kā darbinieka civiltiesiskā atbildība par zaudējumiem, kas, izpildot darba pienākumus, viņa vainas dēļ radušies darba devējam.

Darba likuma 86. un 87.pantā ir noteikts darbinieka civiltiesiskās atbildības pamats un apmērs, kā arī noteikta dalīta atbildība, ja zaudējumos ir vainojams gan darba devējs, gan darbinieks. Tas atsevišķos jautājumos atšķiras no vispārējā civiltiesiskās atbildības regulējuma Civillikumā, bet Darba likuma normas, kas regulē darbinieka civiltiesiskās atbildības pamatu un apmēru, ir speciālās tiesību normas attiecībā pret Civillikumu.

[6.3.] Darba likuma 50.pants paredz, ka darbiniekiem darbs jāveic ar pienācīgu rūpību, savukārt, šā likuma 86.panta pirmā daļa noteic, ja darbinieks bez attaisnojoša iemesla neveic darbu vai arī veic to nepienācīgi vai citādas prettiesiskas, vainojamas rīcības dēļ ir nodarījis zaudējumus darba devējam, darbiniekam ir pienākums atlīdzināt darba devējam radušos zaudējumus.

Ja zaudējumus darba devējam ir radījuši vairāki darbinieki ar savu prettiesisko rīcību, tad katram no viņiem tie jāatlīdzina proporcionāli viņu vainas pakāpei saskaņā ar Darba likuma 88.panta pirmo daļu. Tādējādi darba devējam jāizvērtē katra zaudējumu radīšanā iesaistīto darbinieku atbildība, jo tikai tā var noteikt piedzenamās summas apmēru no vainojamās personas.

Visus zaudējumus pilnā apmērā, darba devējs no darbinieka var piedzīt divos gadījumos: 1) ja zaudējumi darba devējam nodarīti ar ļaunu nolūku; 2) ja darbinieks rīkojies prettiesiski un viņa vainojamā rīcība nav saistīta ar noligtā darba veikšanu.

Pirmajā gadījumā, termina "ļauns nolūks" saturs noteikts Civillikumā 1641.pantā, t.i., ar ļaunu nolūku jāsaprot katrs tīšs kaitējums. Tiesību zinātnieki šā panta komentāros norāda, ka ļauns nolūks, kura saturs Civillikumā atklāts ar formulējumu "tīšs kaitējums", ir apzināta vēlēšanās veikt tiesību aizskārumu. Tas aptver gan gribas, gan apzināšanās elementus. Nav nepieciešams, lai tiesību aizskārējs būtu gribējis radīt tiesību aizskāruma sekas, pietiek ar nolūku kaitēt, tas ir, pārkāpt cita tiesības, nodarīt kaitējumu. Termins "kaitējums" nav uzskatāms par sinonīmu terminam "zaudējums", bet zaudējums vai zaudējumi parādās kā kaitējuma sekas (*sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs, prof.K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- R.: Mans Īpašums, 1998, 148.lapa*).

Otrajā gadījumā, darbiniekam jāatlīdzina visi zaudējumi, ja tas prettiesiski vainojamu darbību veicis ārpus darba pienākumiem, respektīvi, laikā, kad viņš nav pildījis tiešos darba pienākumus. Šādos apstākļos viņam jāatlīdzina zaudējumi arī tad, ja būs pieļauta ne tikai rupja, bet arī viegla neuzmanība.

Līdz ar to jānoskaidro tiesību aizskārums, zaudējuma apmērs, tiesību aizskārēja neattaisnojama rīcība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa.

[6.4.] Prasībā lūgts piedzīt visus zaudējumus tikai no atbildētāja un prasītāja uzskata, ka tie radušies saistībā ar tiesvedības gaitā /pers. C/ izmaksātajām naudas summām un tiesvedības izdevumiem, kā arī pie šādu zaudējumu rašanās tieši atbildīgs ir atbildētājs. Prasībā norādīts, ka pavisam kopā strīdā ar /pers. C/ no Bauskas novada domes piedzīti 30894,40 *euro* un tieši šādu summu prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja kā zaudējumus.

Lietā iesniegti pierādījumi (izraksti no AS "SEB banka" kontiem), kas apliecina, ka naudas summas /pers. C/ un valsts ienākumos, ir pārskaitītas no diviem AS "SEB banka" norēķinu kontiem – prasītājas un Vecsaules pagasta pārvaldes (lietas 146.-156.lapa), pamatojoties uz divu instanču tiesu spriedumiem, kā arī tiesvedības izdevumiem. Ņemot vērā zaudētās tiesvedības, samaksātās naudas summas ir atzīstamas par zaudējumiem Bauskas novada pašvaldībai. Ievērojot, ka prasītāja tiek finansēta no pašvaldības budžeta līdzekļiem, secināms, ka zaudējumi nodarīti arī prasītājai kā atbildētāja darba devējai.

Ja atbildētājs ir pieļāvis pārkāpumu, tad rezultātā iestājas viņa pienākums to novērst, atlīdzinot prasītājai zaudējumus. Arī darbinieka saistības nepienācīgs izpildījums arī var radīt darba devējam zaudējumus, kas viņam ir jāatlīdzina.

Atbildētāja saistības, kas attiecas uz viņa pienākumiem, ir noteiktas darba līgumā, amata aprakstā un reglamentā.

Izskatot lietu civilprocesuālā kārtībā, tiesai fakti un apstākļi ir jānovērtē atbilstoši Civilprocesa likuma normām, lai konstatētu attiecīgās materiālo tiesību normas sastāva esamību vai neesamību.

[6.5.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem. Tiesa atzīst, ka pierādījumu vērtēšana nav veicama tikai formāli, bet jāņem vērā fakti, kas apstiprinās ar citiem pierādījumiem to kopsakarā.

Izvērtējot iesniegtos pierādījumus, tiesa konstatē, ka saskaņā ar Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada administrācija" Juridiskās nodaļas 2011.gada 31.marta reglamentu Nr.4 (lietas 19.-21.lapa), Juridiskā nodaļa ir pakļauta iestādes vadītājam un nodaļas sastāvā ir nodaļas vadītājs un juristi (reglamenta 11.punkts). Katrs nodaļas darbinieks atbild par amata pienākumu un darba uzdevumu savlaicīgu, precīzu un godprātīgu izpildi (reglamenta 16.punkts), savukārt, iestādes vadītājs ir pašvaldības izpilddirektors, kurš kā šīs iestādes vadītājs atrodas Bauskas novada domes priekšsēdētāja pakļautībā un ir atbildīgs par iestādes lēmumu pārbaudes sistēmas darbību saskaņā ar Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada administrācija" nolikuma 12.punktu.

Likuma "Par pašvaldībām 42.panta trešā daļa noteic, ka domes priekšsēdētājs par domes lēmumu lietderību un tiesiskumu atbild kā koleģiālas institūcijas loceklis, savukārt koleģiālas lēmējinstitūcijas amatpersonas par nodarīto zaudējumu atbild saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un šā likuma 70.pants noteic, ka par koleģiālas institūcijas pārvaldes lēmuma lietderību un tiesiskumu atbild tie koleģiālas institūcijas locekļi, kas balsojuši, ja vien kāds no viņiem nav īpaši pieprasījis lēmuma pieņemšanas protokolā fiksēt savus iebildumus.

Ja zaudējums nodarīts vairāku amatpersonu rīcības dēļ, atlīdzinājuma summu, ko maksā katra attiecīgā amatpersona, nosaka, ievērojot tās vainas pakāpi.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 90.pants paredz amatpersonas atbildību, ja tā, pildot amata pienākumus, ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības nodara zaudējumus publiskajai personai. Tas pats noteikts likuma "Par pašvaldībām" 77.panta sestajā daļā (Ja pašvaldības amatpersona, pildot amata pienākumus, ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības ir radījusi zaudējumus pašvaldībai, tai ir pienākums tos atlīdzināt).

Lietā iesniegts Bauskas novada domes ārkārtas sēdes 2014.gada 18.septembra lēmums par ierosinājumu atbrīvot no amata Vecsaules pagasta pārvaldes vadītāju /pers. C/ (lietas 22.-24.lapa), pamatojoties uz Bauskas novada pašvaldības izpilddirektora /pers. L/ izteiktu ierosinājumu.

Ar Bauskas domes 13 deputātu vienbalsīgu lēmumu nolemts atbrīvot /pers. C/ no Bauskas novada pašvaldības iestādes "Vecsaules pagasta pārvalde" vadītājas amata.

Tiesa secina, ka lēmumu par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar /pers. C/, kas vēlāk bija par pamatu tiesvedībai visu trīs instanču tiesās, un atzīts par spēkā neesošu, pieņēma koleģiāla institūcija, kas atbild par šī lēmuma tiesiskumu.

Prasītāja pārstāvja viedoklis tiesai ņemt vērā, ka dokumentus paraksta Bauskas novada domes priekšsēdētājs, kurš pēc izglītības ir vēsturnieks,

viņam nav attiecīgu zināšanu tieslietās, kā arī apgalvojums, ka dokumenti domes vārdā tiek parakstīti tādi, kādus domes priekšsēdētājam liek priekšā juristi, tiesas ieskatā nepelna ievērību, jo sekojot šādai loģikai, būtu jāsecina, ka koleģiāla institūcija (deputāti) lēmumus nepieņem balsojot, kā arī domes priekšsēdētājs nevada Bauskas novada domi, bet viņi paklausa darbiniekam, kas pieņemts darbā uz darba līguma pamata.

No Bauskas novada domes 2016.gada 27.oktobra sēdes lēmuma par amatpersonas darbības izvērtējumu (lietas 88.-90.lapa), izriet, ka Bauskas novada dome jau iepriekš, 2016.gada 3.augustā, pieņēma ārkārtas sēdes lēmumu "Par amatpersonu darbības izvērtējumu", saskaņā ar kuru Bauskas novada dome atzina, ka Bauskas novada pašvaldības amatpersonu darbībās, pildot amata pienākumus, nav konstatējams ar nodomu vai aiz rupjas neuzmanības veiktas darbības, kas novedušas pie zaudējumu nodarīšanas (civillieta Nr.C10089614).

Bauskas novada domes priekšsēdētājs /pers. M/ 2016.gada 11.augustā izdeva rīkojumu Nr.3-7/133 "Par komisijas izveidošanu amatpersonu rīcības izvērtēšanai", savukārt, 2016.gada 15.augustā, izdeva rīkojumu Nr.3-7/134 "Par grozījumiem 2016.gada 11.augusta rīkojumā Nr.3-7/133. Ar šo rīkojumu komisijai uzdeva sniegt atzinumu par amatpersonu (darbinieku) rīcības izvērtēšanu saistībā ar Zemgales apgabaltiesas sprieduma izpildi par atlīdzības piedziņu no Bauskas novada domes par labu /pers. C/ un tiesāšanās izdevumu piedziņu valsts ienākumos.

Kā redzams no komisijas 2016.gada 16.septembra atzinuma Bauskas novada domei, tajā secināts, ka atbildētājs pieļāvis rupju neuzmanību, būdams atbildīgs par /pers. C/ darba līguma uzteikuma procedūras likumību un atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī turpinot tiesvedību, neiedziļinoties apelācijas instances tiesu spriedumu argumentos un neizvērtējot tos. Komisija secināja, ka ir pierādīta atbildētāja vaina zaudējumos, kas nodarīti Bauskas novada domei sakarā ar atlīdzības par darba piespiedu kavējumu izmaksāšanu /pers. C/.

Komisija atzina, ka neskatoties uz atšķirībām tiesu viedokļos par atsevišķu tiesību normu piemērošanu, visu instanču tiesu spriedumos atzīts, ka, Bauskas novada dome nav ievērojusi Darba likuma 101.panta sestās daļas un 110.panta pirmās daļas noteikumus, kas ir būtisks likuma pārkāpums. Atbildētājs, kurš pārstāvēja Bauskas novada domi uz pilnvaras pamata visās tiesu instancēs, ir iepazinies ar tiesu spriedumos minētajiem argumentiem, bet nav pienācīgi novērtējis un nav ņēmis vērā, turpinot tiesvedību, sastādot kasācijas un apelācijas sūdzības, balstītas uz nepamatotiem argumentiem. Atbildētāja rosinātā ilgstošā tiesvedība dažādās tiesu instancēs, neskatoties uz tiesu spriedumos konstatētajiem un norādītajiem darba līguma uzteikuma procedūras pārkāpumiem no Bauskas novada domes puses, komisijas ieskatā ir tiešā saistībā ar zaudējumiem, kas radušies Bauskas novada domei, izmaksājot /pers. C/ atlīdzību par piespiedu darba kavējumu. Komisija atzinusi, ka atbildētājs kā Juridiskās nodaļas vadītājs un pilnvarots pārstāvis nav ar pienācīgu rūpību veicis savus darba pienākumus, vadot un konsultējot darba līguma uzteikuma /pers. C/ procesu, nav ar pienācīgu atbildību apsvēris nepieciešamību turpināt tiesvedības procesu minētajā civillietā, bet to turpinājis, kā arī pārliecinājis Bauskas novada vadību un deputātus šo tiesvedību turpināt.

Tiesa secina ka komisija, kurai bija dots pienākums izvērtēt amatpersonu (darbinieku) rīcību saistībā ar Zemgales apgabaltiesas sprieduma izpildi par atlīdzības piedziņu no Bauskas novada domes par labu /pers. C/ un tiesāšanās izdevumu piedziņu valsts ienākumos, savus uzdevumus nav izpildījusi, jo nav vērtējusi visu darbinieku un to amatpersonu atbildību, kuras saistītas ar 2014.gada 18.septembra Bauskas novada domes ārkārtas sēdes lēmuma izstrādi un pieņemšanu, kā arī tiesvedības turpināšanu ar /pers. C/, bet vērtējusi tikai Juridiskās nodaļas viena darbinieka, atbildētāja rīcību.

Kā iepriekš tiesa norādīja, zaudējumus pilnā apmērā, darba devējs no darbinieka var piedzīt, ja zaudējumi darba devējam nodarīti ar ļaunu nolūku vai, ja darbinieks rīkojies prettiesiski un viņa vainojamā rīcība nav saistīta ar nolīgtā darba veikšanu. Lietas izskatīšanas gaitā nav gūti pierādījumi, kas apliecinātu atbildētāja ļaunu nolūku, kā arī to, ka zaudējumi nodarīti ar rīcību, kas nav saistīta ar nolīgtā darba veikšanu.

Kā tiesas sēdē noskaidrots, juridisko noformējumu /pers. C/ atbrīvošanai no amata gatavoja Juridiskā nodaļa, ne tikai viens atbildētājs. Par viņas piederību arodbiedrībai izvēlēts pierādīšanas līdzeklis, liecinieku liecības, kas sevi tiesvedības gaitā nav attaisnojis.

Bauskas novada domes 2016.gada 27.oktobra sēdes lēmumā par amatpersonas darbības izvērtējumu veikta atsauce uz Valsts pārvalžu iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 33.panta trešo daļu, saskaņā ar kuru tiesību normu nepareiza piemērošana vai interpretācija nav uzskatāma par rupju neuzmanību, ja viedoklis, kas ir bijis amatpersonas rīcības pamatā, nav uzskatāms par juridiski neadekvātu. Tas, ka tiesu instances paudušas citu viedokli, nav apstiprinājums tam, ka amatpersonas viedoklis bijis juridiski neadekvāts. Šajā gadījumā izvērtējams ne tikai juridiskais aspekts, bet arī pieņemtā lēmuma saturiskā daļa, par ko atbildīga ir koleģiāla institūcija, kura lēma attiecīgo jautājumu, kā arī domes priekšsēdētājs.

[6.6.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantu tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Ievērojot, ka atbildētājs nav tā persona, kura Bauskas novadā var pieņemt lēmumus par darba uzteikumu darbiniekam, atzīt prasības, noslēgt izlīgumus, lemt par tiesvedības turpināšanu un piešķirt naudas līdzekļus tiesvedības vajadzībām, tiesa atzīst par pamatotu atbildētāja iebildumus un secina, ka komisija izvērtējusi tikai vienu personu, bet nav vērtējusi pārējo Juridiskās nodaļas darbinieku un to pašvaldību amatpersonu un darbinieku rīcību, kuri bija iesaistīti lēmuma projekta sagatavošanā, pieņēma lēmumus Bauskas novada pašvaldības vārdā, kā arī lēma par pārsūdzību tiesu instancēs. Bez visu iesaistīto darbinieku un amatpersonu rīcības izvērtēšanas, atbildētāja vainas pakāpe šādos apstākļos nav nosakāma.

Ņemot vērā, ka no atbildētāja tiek prasīti zaudējumi pilnā apmērā, neizvērtējot katra iesaistītā darbinieka un pašvaldības amatpersonas atbildību un noteiktu zaudējuma apmēru, kas atlīdzināms katram no viņiem, proporcionāli viņu vainas pakāpei, prasība atzīstama par nepamatotu un noraidāmu pilnībā.

[6.7.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Lietā nav pierādījumu, ka atbildētājam būtu radušies Civilprocesa likuma 33.panta otrajā daļā paredzētie tiesas izdevumi, tādēļ nav pamata to piespriešanai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta otrajā daļā noteiktajam, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Civilprocesa likuma 33.panta otrās daļas 1. un 3.punkts noteic, ka tiesas izdevumi ir valsts nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. Prasītāja, ceļot prasību samaksāja ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 *euro*, bet faktiski ar tiesas pavēstu un dokumentu izsniegšanu saistītie izdevumi izlietoti 5,47 *euro* apmērā. Līdz ar to nesamaksātie tiesas izdevumi 2,27 *euro* (5,47-3,20=2,27) apmērā piedzenami no prasītājas valsts ienākumos.

Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1]pantā noteikto, prasītājai nosakāms labprātīgas izpildes termiņš spriedumam daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 3., 8., 10., 15.panta pirmo daļu, 33., 39., 42.panta otro daļu, 93., 97., 193.- 195. un 204.[1] pantu, tiesa

nospriedа

noraidīt Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada administrācija", reģistrācijas numurs 90009116223, prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par zaudējumu atlīdzības un tiesas izdevumu piedziņu.

Piedzīt no Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada administrācija", reģistrācijas numurs 90009116223, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,27 *euro* (divi *euro* un 27 centi) apmērā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami norādot šādus rekvizītus – saņēmējs: Tiesu administrācija, nodokļu maksātāja Nr.90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase; BIC kods: TRELLV22; konta Nr.LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķī jānorāda dati lietas identificēšanai.

Noteikt termiņu Bauskas novada pašvaldības iestādei "Bauskas novada administrācija", reģistrācijas numurs 90009116223, sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Sprieduma labprātīgas izpildes gadījumā maksājuma dokuments, par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos tam paredzētajā kontā, iesniedzams Zemgales rajona tiesas kancelejā Bauskā, Zaļajā ielā 12, lai netiktu uzsākta sprieduma piespiedu izpilde.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2019.gada 28.oktobra, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese A.Skulme